T086 TKL 4 (04) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 88-Tát Đà Ba Luân ttt

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ

QUYEÅN 98

GIAÛI THÍCH PHAÅM TAÙM MÖÔI TAÙM (Tieáp): TAÙT-ÑAØ-BA-LUAÂN

KINH: Khi aáy möôøi phöông chö Phaät an uûi Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: Laønh thay, laønh thay! Thieän nam töû! Chuùng toâi xöa khi haønh ñaïo Boà- taùt, caàu Baùt-nhaõ Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñöôïc caùc tam-muoäi aáy cuõng nhö nay oâng ñöôïc. Chuùng toâi ñöôïc caùc tam-muoäi aáy, kheùo vaøo Baùt-nhaõ Ba- la-maät, thaønh töïu söùc phöông tieän, an truù ñòa vò khoâng thoaùi chuyeån. Chuùng ta quaùn tính caùc tam-muoäi aáy khoâng thaáy coù phaùp ra tam-muoäi, vaøo tam-muoäi, cuõng khoâng thaáy ngöôøi haønh Phaät ñaïo, cuõng khoâng thaáy ngöôøi ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naøy thieän nam töû! AÁy goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät; nghóa laø khoâng nghó raèng coù caùc phaùp aáy. Naøy thieän nam töû! Chuùng toâi an truù nôi phaùp voâ nieäm ñöôïc thaân kim saéc, haøo quang moät tröôïng, ba möôi hai töôùng, taùm möôi veû ñeïp tuøy hình vaø trí tueä khoâng theå nghó nghì, ñöôïc giôùi voâ thöôïng, tam-muoäi voâ thöôïng, trí tueä voâ thöôïng, heát thaûy coâng ñöùc ñeàu ñaày ñuû. Vì coâng ñöùc ñeàu ñaày ñuû neân Phaät coøn khoâng theå thuû töôùng noùi heát, huoáng nöõa laø haøng Thanh-vaên, Bích-chi Phaät vaø nhöõng ngöôøi khaùc. Vì theá, neân thieän nam töû, ñoái vôùi Phaät phaùp neân cung kính aùi nieäm, sinh taâm thanh tònh gaáp boäi; ñoái vôùi thieän tri thöùc neân sinh töôûng nhö Phaät. Vì sao? Vì nhôø thieän tri thöùc thuû hoä neân Boà-taùt mau ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân baïch möôøi phöông Phaät raèng: Theá naøo laø thieän tri thöùc cuûa con, ngöôøi con neân gaàn guõi cuùng döôøng? Möôøi phöông Phaät baûo vôùi Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: Naøy, thieän nam töû! Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät ñôøi ñôøi giaùo hoùa thaønh töïu cho oâng Voâ thöôïng

Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät thuû hoä oâng, daïy oâng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän; aáy laø thieän tri thöùc cuûa oâng. OÂng cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät hoaëc moät kieáp, hoaëc hai, ba, cho ñeán quaù traêm kieáp, ñaàu ñoäi, cung kính, ñem heát thaûy nhaïc cuï, saéc, tieáng, höông, vò, xuùc thöôïng dieäu cuûa trong theá giôùi ba ngaøn ñeå cuùng döôøng coøn chöa theå baùo aân trong giaây laùt. Vì sao? Vì nhôø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät neân laøm cho oâng ñöôïc caùc tam-muoäi nhö vaäy, ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän. Chö Phaät giaùo hoùa an uûi Taùt-ñaø-ba-luaân nhö vaäy, laøm cho hoan hyû xong boãng nhieân bieán maát. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân töø tam-muoäi daäy khoâng coøn thaáy Phaät, nghó raèng: Chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu? Vì khoâng thaáy Phaät neân laïi raàu ró khoâng vui, suy nghó: Ai seõ döùt nghi cho ta? Laïi nghó raèng: Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät laâu xa laïi ñaây thöôøng haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñöôïc söùc phöông tieän vaø ñöôïc caùc ñònh, ñöôïc töï taïi ñoái vôùi phaùp Boà-taùt, ñaõ nhieàu laàn cuùng döôøng chö Phaät quaù khöù, ñôøi ñôøi laøm thaày ta, thöôøng laøm lôïi ích cho ta, ta seõ gaëp Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät vaø hoûi Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu? Baáy giôø Taùt-ñaø-ba-luaân ñoái vôùi Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät sinh taâm cung kính, öa thích, toân troïng, nghó raèng: Ta seõ ñem gì cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät? Ta nay ngheøo cuøng; hoa höông, anh laïc, höông boät, höông xoa, y phuïc, phan loïng, vaøng baïc traân chaâu, löu ly, pha leâ, maõ naõo, san hoâ, hoå phaùch, khoâng coù caùc vaät nhö vaäy coù theå ñem cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø phaùp sö thuyeát phaùp laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Theo pheùp ta khoâng neân ñi khoâng ñeán choã Ñaøm-voâ-kieät. Neáu ta khoâng coù gì maø ñi ñeán thì taâm khoâng vui veû. Ta seõ baùn thaân laáy cuûa, vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät maø cuùng döôøng phaùp sö Ñaøm-voâ-kieät. Vì sao? Vì ta ñôøi ñôøi ñaõ maát voâ soá thaân, ôû trong voâ thæ sinh töû hoaëc cheát hoaëc baùn, hoaëc vì duïc laïc neân phaûi ñôøi ñôøi ôû trong ñòa nguïc chòu voâ löôïng khoå naõo, chöa töøng vì phaùp thanh tònh ñeå cuùng döôøng phaùp sö neân baùn thaân. Baáy giôø Taùt-ñaø-ba-luaân giöõa ñöôøng ñi vaøo moät thaønh lôùn, ñi ñeán chôï caát tieáng to raèng: Ai muoán caàn ngöôøi, ai muoán mua ngöôøi? Luùc aáy aùc ma nghó raèng: Taùt-ñaø-ba-luaân naøy do meán phaùp maø muoán töï baùn thaân, vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät; seõ ñöôïc hoûi ngay Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän: Laøm sao Boà- taùt haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät mau ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc vaø seõ ñöôïc ña vaên ñaày ñuû, nhö nöôùc bieån lôùn. Luùc ñoù ta khoâng theå laøm ngaên trôû, phaù hoaïi, oâng ta seõ ñöôïc ñaày ñuû heát thaûy coâng ñöùc, laøm lôïi

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 34

ích cho caùc Boà-taùt, vì Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc neân vöôït qua caûnh giôùi ma cuûa ta, cuõng daïy ngöôøi khaùc ra khoûi caûnh giôùi ma cuûa ta, ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ta nay seõ phaù hoaïi vieäc aáy. Baáy giôø aùc ma laøm che laáp taâm caùc Baø-la-moân, cö só ñeå khoâng nghe tieáng rao töï baùn mình aáy, töø moät ngöôøi con gaùi cuûa tröôûng giaû, ma khoâng theå ngaên che ñöôïc, vì nhaân duyeân ñôøi tröôùc cuûa coâ ta. Luùc aáy

Taùt-ñaø-ba-luaân baùn thaân khoâng ai mua neân öu saàu khoùc loùc, ñöùng ôû moät beân, khoùc raèng: Ta töï baùn thaân laø vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, maø vì ta toäi lôùn neân baùn thaân khoâng coù ngöôøi mua. Luùc aáy trôøi Ñeá-thích nghó raèng: Taùt-ñaø-ba-luaân meán phaùp neân töï baùn thaân mình, vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân muoán cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, ta seõ thöû xem ñeå bieát thieän nam töû aáy thöïc söï do taâm meán phaùp neân xaû boû thaân chaêng? Baáy giôø trôøi Ñeá-thích hoùa laøm ngöôøi Baø-la-moân ñi gaàn beân Taùt-ñaø-ba-luaân hoûi raèng: Naøy thieän nam töû! Vì côù gì maø khoùc loùc, nhan saéc tieàu tuïy, ñöùng ôû moät beân? Ñaùp raèng: Naøy Baø-la-moân! Toâi kính yeâu phaùp neân töï baùn thaân, vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät, neân muoán cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Nay toâi baùn thaân maø khoâng coù ngöôøi mua, neân toâi töï nghó, do mình phöôùc moûng neân muoán baùn thaân ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät maø khoâng coù ngöôøi mua. Khi aáy Baø-la-moân noùi vôùi Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: Naøy thieän nam töû! Ta khoâng caàn ngöôøi, ta muoán teá trôøi neân chæ caàn tim ngöôøi, maùu ngöôøi, tuûy ngöôøi, oâng coù theå baùn cho ta chaêng? Baáy giôø Taùt-ñaø-ba-luaân nghó raèng: Ta ñöôïc lôïi lôùn, ta ñöôïc lôïi lôùn baäc nhaát. Ta nay vì ñaày ñuû Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän, ñöôïc baùn tim, maùu vaø tuûy. Khi aáy taâm raát hoan hyû, vui veû, khoâng lo aâu, ñem taâm nhu hoøa noùi vôùi Baø-la-moân raèng: Ñieàu oâng caàn duøng toâi ñeàu chaáp thuaän. Baø-la-moân noùi: OÂng caàn giaù bao nhieâu? Ñaùp: Tuøy yù oâng traû. Töùc thì Taùt-ñaø-ba-luaân tay phaûi caàm dao beùn chaët caùnh tay traùi chaûy maùu, caét thòt baép veá phaûi, laïi muoán phaù xöông laáy tuûy. Khi aáy coù moät ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû ôû treân gaùc cao troâng thaáy Taùt-ñaø- ba-luaân töï caét thaân theå, khoâng tieác maïng soáng, nghó raèng: Thieän nam töû aáy vì nhaân duyeân gì maø laøm khoán khoå thaân mình nhö vaäy, ta thöû ñeán hoûi xem. Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû lieàn xuoáng laàu, ñi ñeán choã Taùt-ñaø-ba-luaân, hoûi raèng: Anh vì nhaân duyeân gì maø laøm khoán khoå cho thaân nhö vaäy? Anh laáy tim, maùu, tuûy aáy ñeå laøm gì? Taùt-ñaø-ba-luaân ñaùp: Baùn cho Baø-la-moân. Vì caàu Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân cuùng döôøng Boà-taùt

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 35

Ñaøm-voâ-kieät. Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû noùi: Naøy thieän nam töû! Laøm vieäc baùn thaân aáy laø muoán töï ñem tim, maùu, tuûy cuûa mình ra ñeå cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, vaäy ñöôïc coâng ñöùc, lôïi laïc gì? Taùt-ñaø-ba-luaân noùi: Naøy thieän nöõ nhaân! Vì Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät kheùo hoïc Baùt-nhaõ Ba-la- maät vaø söùc phöông tieän, seõ noùi cho toâi vieäc neân laøm cuûa Boà-taùt, vieäc haønh ñaïo cuûa Boà-taùt. Toâi hoïc phaùp aáy, hoïc ñaïo aáy, khi ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì vì chuùng sinh laøm choã nöông töïa, seõ ñöôïc thaân kim saéc coù ba möôi hai töôùng, taùm möôi veû ñeïp tuøy hình, haøo quang moät tröôïng saùng voâ löôïng, ñaïi töø ñaïi bi, ñaïi hyû ñaïi xaû, boán ñieàu khoâng sôï, möôøi löïc cuûa Phaät, boán trí khoâng ngaïi, möôøi taùm phaùp khoâng chung, saùu thaàn thoâng vaø giôùi thanh tònh, thieàn tònh, trí tueä khoâng

theå nghó nghì, ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ñöôïc thaáy bieát khoâng ngaïi ñoái vôùi caùc phaùp, ñem phaùp baûo voâ thöôïng maø phaân boá cho heát thaûy chuùng sinh. Coù coâng ñöùc lôïi ích nhö vaäy, toâi seõ do nôi Boà-taùt aáy maø ñöôïc. Khi aáy ngöôøi con gaùi tröôûng giaû nghe Phaät phaùp thöôïng dieäu thì taâm raát vui möøng, kinh haõi, döïng ñöùng loâng toùc, taùn thaùn Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: Thöa thieän nam töû! Thaät hieám coù! Nhöõng ñieàu oâng noùi vi dieäu, khoù gaëp, vì moãi moãi phaùp aáy neân xaû boû thaân maïng nhö soá caùt soâng Haèng. Vì sao? Vì nhö lôøi oâng noùi thaät vi dieäu. Thöa thieän nam töû! Nay oâng caàn gì, toâi seõ cho heát: Naøo laø vaøng baïc, traân chaâu, löu ly, pha leâ, san hoâ, hoå phaùch, caùc vaät traân baùu vaø hoa höông, anh laïc, höông xoa, höông ñoát, phan loïng, y phuïc, kyõ nhaïc, caùc ñoà cuùng döôøng ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Thöa thieän nam töû! Chôù töï laøm khoán khoå thaân mình nöõa, toâi cuõng muoán ñi ñeán choã Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, cuøng vôùi oâng gieo troàng caên laønh vì ñöôïc phaùp vi dieäu nhö vaäy, nhö lôøi oâng noùi. Baáy giôø trôøi Ñeá-thích lieàn bieán trôû laïi thaân cuõ maø taùn thaùn Taùt-ñaø- ba-luaân raèng: Laønh thay, laønh thay! Thieän nam töû! OÂng kieân trì chaáp nhaän vieäc aáy maø taâm khoâng lay ñoäng. Chö Phaät quaù khöù khi haønh ñaïo Boà-taùt cuõng caàu Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän nhö vaäy maø ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Toâi thaät khoâng caàn duøng tim ngöôøi, maùu tuûy ngöôøi, maø chæ ñeán thöû cho bieát thoâi. OÂng öôùc nguyeän ñieàu gì toâi seõ cho heát. Taùt-ñaø-ba-luaân ñaùp: Haõy cho toâi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Trôøi Ñeá-thích noùi: Vieäc aáy chaúng phaûi söùc toâi laøm ñöôïc, ñoù laø caûnh giôùi cuûa chö Phaät, neáu caàn cuùng döôøng haõy yeâu caàu vieäc khaùc. Taùt-ñaø-ba-luaân noùi: OÂng neáu ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng coù söùc thì oâng chaéc thaáy söï cuùng döôøng cuûa toâi, neân haõy

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 36

laøm cho thaân toâi bình phuïc nhö cuõ. Thaân Taùt-ñaø-ba-luaân lieàn bình phuïc, khoâng coù thöông tích, nhö cuõ khoâng khaùc. Trôøi Ñeá-thích giuùp cho öôùc nguyeän xong boãng nhieân bieán maát. Baáy giôø ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû noùi vôùi Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: Thöa thieän nam töû! Haõy ñeán nhaø toâi, coù caàn duøng gì, toâi xin cha meï toâi, ñeàu cho heát. Toâi cuõng seõ töø giaõ cha meï toâi vaø cuøng nhöõng ngöôøi haàu haï ñi vôùi oâng, ñeán cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät ñeå caàu ñaïo. Töùc thì Taùt-ñaø-ba-luaân cuøng vôùi ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû ñi ñeán nhaø coâ aáy, ñöùng ôû ngoaøi cöûa. Ngöôøi con gaùi cuûa tröôûng giaû thöa vôùi cha meï xin caùc thöù höông hoa, anh laïc, höông xoa, höông ñoát, phan loïng, y phuïc, vaøng baïc, löu ly, pha leâ, traân chaâu, san hoâ, hoå phaùch, caùc ñoà kyõ nhaïc cuùng döôøng, cuõng xin pheùp cho mình vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi ñaõ haàu haï tröôùc ñaây ñi cuøng Taùt-ñaø-ba-luaân ñeán choã Boà-taùt Ñaøm-voâ- kieät ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø coâ ta noùi: Boà-taùt Ñaøm-voâ- kieät seõ thuyeát phaùp cho chuùng con, chuùng con seõ thöïc haønh ñuùng nhö phaùp, seõ ñöôïc ñaày ñuû caùc Phaät phaùp. Cha meï cuûa coâ gaùi

noùi raèng: Boà-taùt Taùt-ñaø-ba-luaân laø ngöôøi naøo? Coâ gaùi ñaùp: Ngöôøi aáy ñang ôû ngoaøi cöûa. Ngöôøi aáy vì taâm saâu xa caàu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, muoán ñoä thoaùt chuùng sinh khoûi khoå sinh töû. Ngöôøi aáy vì phaùp neân töï baùn thaân mình ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø ñaïo cuûa Boà-taùt tu hoïc. Vì cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät neân ngöôøi aáy ôû giöõa chôï caát lôùn tieáng raèng, ai caàn ngöôøi, ai muoán mua ngöôøi. Ngöôøi aáy muoán baùn thaân maø khoâng coù ngöôøi mua neân ñöùng ôû beân ñöôøng, öu saàu khoùc loùc. Baáy giôø trôøi Ñeá-thích hoùa laøm Baø-la-moân ñi ñeán muoán thöû loøng, hoûi raèng: “Naøy thieän nam töû! Vì côù gì maø öu saàu khoùc loùc, ñöùng ôû beân ñöôøng vaäy?” Ñaùp: “Naøy Baø-la-moân! Toâi muoán baùn thaân ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, song vì toâi phöôùc moûng neân baùn thaân khoâng coù ngöôøi mua”. Baø-la-moân noùi vôùi thieän nam töû raèng: “Ta khoâng caàn ngöôøi, ta muoán teá trôøi neân caàn tim ngöôøi, maùu ngöôøi, tuûy ngöôøi, ngöôi coù theå baùn chaêng?” Khi aáy thieän nam töû khoâng coøn öu saàu, taâm raát nhu hoøa, vui veû, noùi vôùi Baø-la- moân raèng: “Ñieàu oâng caàn thieát ta lieàn cho heát.” Baø-la-moân noùi: “OÂng caàn giaù bao nhieâu?” Ñaùp: “Tuøy yù oâng traû.” Töùc thì thieän nam töû aáy tay phaûi caàm dao beùn chaët caùnh tay traùi ra maùu, caét thòt baép veá phaûi. Laïi muoán phaù xöông laáy tuûy, con ôû treân gaùc xa thaáy vieäc aáy, baáy giôø con lieàn nghó: “Ngöôøi aáy vì côù gì maø laøm khoán khoå thaân mình nhö vaäy, ta thöû ñeán hoûi xem.” Con lieàn xuoáng laàu ñi ñeán hoûi: “Naøy thieän nam töû!

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 37

Vì nhaân duyeân gì maø oâng töï laøm khoán khoå thaân mình nhö vaäy?” Thieän nam töû aáy ñaùp laïi con raèng: “Naøy chò! Toâi vì caàu phaùp neân muoán cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø ngöôøi thuyeát phaùp laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Nhöng toâi ngheøo cuøng, khoâng coù cuûa caûi, khoâng coù vaøng baïc, löu ly, xa cöø, maõ naõo, san hoâ, hoå phaùch, pha leâ, traân chaâu, hoa höông, kyõ nhaïc. Naøy chò! Toâi vì muoán cuùng döôøng phaùp neân töï baùn thaân mình, nay ñaây gaëp ñöôïc ngöôøi mua caàn tim ngöôøi, maùu ngöôøi, tuûy ngöôøi, toâi caàn ñöôïc giaù ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø ngöôøi thuyeát phaùp laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät.” Con hoûi ngöôøi con trai aáy: “Nay oâng töï baùn tim, maùu, tuûy cuûa mình ñeå cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät thì ñöôïc coâng ñöùc gì?” Thieän nam töû aáy ñaùp: “Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät seõ vì toâi noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän, ñoù laø ñaïo Boà-taùt neân hoïc, Boà-taùt neân laøm, Boà-taùt neân thöïc haønh. Toâi seõ hoïc ñaïo aáy ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, laøm choã nöông töïa cho chuùng sinh. Toâi seõ ñöôïc thaân kim saéc ñuû ba möôi hai töôùng, taùm möôi veû ñeïp tuøy hình, haøo quang moät tröôïng, aùnh saùng voâ löôïng, ñaïi töø ñaïi bi, ñaïi hyû ñaïi xaû, boán ñieàu khoâng sôï, boán trí khoâng ngaïi, möôøi löïc cuûa Phaät, möôøi taùm phaùp khoâng chung, saùu thaàn thoâng, giôùi thanh tònh, thieàn ñònh, trí tueä khoâng theå nghó nghì, ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thaáy bieát heát thaûy khoâng ngaïi ñoái vôùi

caùc phaùp, ñem phaùp baùu voâ thöôïng phaân boá cho chuùng sinh. Phaùp lôùn vi dieäu nhö vaäy toâi seõ theo Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät maø coù ñöôïc.” Con nghe coâng ñöùc vi dieäu khoâng theå nghó nghì cuûa chö Phaät vaø nghe nguyeän lôùn cuûa Taùt-ñaø-ba-luaân nhö vaäy neân taâm con vui möøng, nghó raèng: “Nguyeän lôùn vi dieäu, thanh tònh aáy thaät hieám coù, cho ñeán vì moãi moãi phaùp nhö vaäy maø xaû boû thaân maïng nhö soá caùt soâng Haèng. Thieän nam töû aáy vì phaùp maø coù theå chòu khoå haïnh, laøm vieäc khoù laøm laø khoâng tieác thaân maïng. Con coù nhieàu chaâu baùu, côù gì khoâng phaùt nguyeän sieâng caàu phaùp nhö vaäy maø cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Boà-taùt Ñaøm- voâ-kieät?” Con suy nghó nhö vaäy roài, noùi vôùi Boà-taùt Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: “Naøy oâng, thieän nam töû! Chôù laøm khoán khoå thaân mình nöõa! Toâi seõ thöa vôùi cha meï toâi cho oâng nhieàu vaøng baïc, löu ly, xa cöø, maõ naõo, san hoâ, hoå phaùch, pha leâ, traân chaâu, hoa höông, chuoãi anh laïc, höông xoa, höông boät, y phuïc, phan loïng cuøng caùc ñoà kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba- la-maät vaø ngöôøi thuyeát phaùp laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Toâi cuõng xin cha meï theâm caùc ngöôøi haàu cuøng toâi ñi ñeán cuùng döôøng ngöôøi thuyeát phaùp laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, cuøng toâi gieo troàng caên laønh, vì ñeå ñöôïc phaùp thanh tònh aáy, nhö lôøi noùi.” Boá meï nay haõy cho con naêm traêm ngöôøi haàu tröôùc ñaõ cung caáp, haàu haï con, cuõng cho pheùp con ñem caùc höông hoa,

anh laïc, höông boät, höông xoa, y phuïc, phan loïng, kyõ nhaïc, vaøng baïc, löu ly, ñoà cuùng döôøng cuøng vôùi Taùt-ñaø-ba-luaân ñi ñeán cuùng döôøng Baùt- nhaõ Ba-la-maät vaø ngöôøi thuyeát phaùp laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, vì ñeå ñöôïc phaùp Phaät thanh tònh vi dieäu nhö vaäy. Baáy giôø cha meï baûo vôùi con gaùi raèng: Ñieàu con ca tuïng thaät laø hieám coù, khoù coù ai saùnh kòp, noùi raèng: Thieän nam töû aáy sieâng naêng vì phaùp, raát öa vui phaùp vaø caùc Phaät phaùp khoâng theå nghó nghì, laø toái thöôïng baäc nhaát giöõa heát thaûy theá gian, laø nhaân duyeân vui möøng cho heát thaûy chuùng sinh. Thieän nam töû aáy vì phaùp neân trang nghieâm lôùn. Cha meï cho pheùp con ñi ñeán gaëp Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät ñeå gaàn guõi cuùng döôøng. Con phaùt taâm lôùn vì Phaät phaùp neân tinh taán nhö vaäy, thì cha meï laøm sao khoâng tuøy hyû ñöôïc? Coâ gaùi aáy vì cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät neân ñöôïc cha meï cho pheùp, traû lôøi cha meï raèng: Cha meï cuõng tuøy hyû taâm nguyeän aáy, chuùng con troïn khoâng laøm maát nhaân duyeân phaùp thieän cuûa cha meï. Khi aáy ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû trang hoaøng naêm traêm coã xe baûy baùu, töï thaân mình cuøng caùc ngöôøi haàu gaùi ñem caùc vaät baùu cuùng döôøng, caùc loaïi hoa sinh döôùi nöôùc, sinh treân ñaát vaø vaøng baïc, hoa baùu, aùo baùu ñuû maøu, höông thôm, höông giaõ, höông nöôùc, anh laïc vaø caùc muøi vò aên uoáng cuøng vôùi Boà-taùt Taùt-ñaø-ba-luaân vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi, moãi ngöôøi cöôõi moät xe vaây quanh cung kính, daàn daàn ñi veà phöông Ñoâng. Thaáy thaønh Chuùng höông trang nghieâm baèng baûy baùu, ao baûy baùu bao quanh baûy lôùp, haøng caây baûy baùu ñeàu cuõng baûy lôùp. Thaønh kia ngang doïc möôøi hai do tuaàn, giaøu vui yeân laëng thaät laø

vui veû, nhaân daân thònh vöôïng. Naêm traêm laøng chôï, ñöôøng ngoõ ngang nhau ñoan nghieâm nhö böùc hoïa; caàu ñoø nhö maët ñaát, roäng raõi trong saïch. Töø xa troâng thaáy thaønh Chuùng höông, khi vaøo trong thaønh, thaáy Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät ngoài treân toøa ôû ñaøi cao thuyeát phaùp, coù voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc chuùng cung kính vaây quanh. Taùt-ñaø-ba-luaân khi thaáy Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät, taâm raát vui möøng; thí nhö Tyø-kheo khi vaøo thieàn thöù ba, nhieáp taâm yeân oån. Thaáy roài nghó raèng: Theo leõ, chuùng ta khoâng neân cöôõi xe ñi ñeán choã Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Nghó roài, xuoáng xe ñi boä ñeán. Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû vaø naêm traêm ngöôøi haàu cuõng ñeàu xuoáng xe. Taùt-ñaø-ba-luaân cuøng vôùi ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi, ñuû caùc baùu ñeïp ñeõ cung kính vaây quanh, cuøng ñi ñeán choã Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Baáy giôø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät coù ñaøi baûy baùu, coù höông Chieân-ñaøn sinh ôû nuùi Xích Ngöu ñaàu ñeå trang nghieâm, coù löôùi traân chaâu che treân ñaøi, boán goùc ñeàu treo ngoïc baùu Ma-ni ñeå

laøm ñeøn saùng vaø coù loø höông boán baùu, thöôøng ñoát höông thôm coù tieáng ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Trong ñaøi coù giöôøng lôùn baûy baùu, giöôøng nhoû boán baùu traûi choàng treân ñoù; laáy laù vaøng roøng cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñaët treân giöôøng nhoû vaø caùc thöù phan loïng trang nghieâm che leân treân. Taùt-ñaø-ba-luaân vaø caùc coâ gaùi thaáy ñaøi baùu trang nghieâm vaø thaáy trôøi Ñeá-thích cuøng vôùi traêm ngaøn vaïn chö Thieân laáy hoa Maïn-ñaø-la trôøi, boät höông Chieân-ñaøn; maøi chaâu baùu thaønh töøng maït nhoû ñeå raûi treân ñaøi; ñaùnh kyõ nhaïc trôøi ôû giöõa hö khoâng laøm vui ñaøi aáy. Baáy giôø Taùt-ñaø-ba-luaân hoûi trôøi Ñeá-thích raèng: Thöa Kieàu-thi-ca. Vì nhaân duyeân gì maø oâng cuøng vôùi voâ löôïng traêm ngaøn vaïn chö Thieân, laáy hoa Maïn-ñaø-la trôøi, boät höông chieân ñaøn, maøi chaâu baùu thaønh boät nhoû ñeå raûi leân treân ñaøi; ñaùnh kyõ nhaïc trôøi ôû giöõa hö khoâng ñeå laøm vui ñaøi aáy? Trôøi Ñeá-thích ñaùp: Naøy thieän nam töû! Khoâng bieát ö? Ñaây laø Baùt- nhaõ Ba-la-maät lôùn, laø meï cuûa caùc Boà-taùt lôùn, coù theå sinh ra chö Phaät vaø naém giöõ caùc Boà-taùt. Boà-taùt hoïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy thì thaønh töïu taát caû coâng ñöùc, ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng cuûa chö Phaät. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân raát vui möøng, hoan hyû hoûi trôøi Ñeá-thích raèng: Thöa Kieàu-thi-ca! Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø meï cuûa caùc Boà-taùt, hay sinh ra chö Phaät vaø naém giöõ Boà-taùt; Boà-taùt hoïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy thì thaønh töïu heát thaûy coâng ñöùc, ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng cuûa Phaät nay ôû choã naøo? Trôøi Ñeá-thích ñaùp: Naøy thieän nam töû! Trong ñaøi aáy coù giöôøng lôùn baûy baùu, giöôøng nhoû boán baùu traûi choàng treân aáy; duøng laù vaøng roøng cheùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñeå treân giöôøng nhoû. Do Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät laáy aán baûy baùu aán vaøo neân chuùng toâi khoâng theå môû ra ñeå chæ baøy cho oâng. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân cuøng vôùi ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi laáy ñoà cuùng döôøng, höông hoa, chuoãi anh laïc, phan loïng chia laøm hai phaàn: Moät phaàn cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, moät phaàn cuùng döôøng Boà-taùt

Ñaøm-voâ-kieät ngoài treân phaùp toøa. Baáy giôø Taùt-ñaø-ba-luaân cuøng vôùi naêm traêm ngöôøi nöõ ñem höông hoa, chuoãi anh laïc, phan loïng, kyõ nhaïc, caùc chaâu baùu cuùng döôøng Baùt- nhaõ Ba-la-maät xong, sau ñoù ñeán choã Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Ñeán roài, troâng thaáy Ñaøm-voâ-kieät ngoài treân phaùp toøa beøn ñem höông hoa, anh laïc, höông giaõ, höông nöôùc, vaøng baïc, hoa baùu, phan loïng, aùo baùu raûi leân treân aáy, vì phaùp neân cuùng döôøng. Khi aáy hoa höông, aùo baùu ôû giöõa hö khoâng phía treân Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät bieán thaønh ñaøi hoa; boät höông chieân ñaøn, maûnh baùu, vaøng baïc, hoa baùu bieán thaønh tröôùng baùu. Treân

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 40

maøn baùu, caùc aùo baùu bieán laøm loïng baùu, boán phía loïng baùu treo caùc phan baùu. Taùt-ñaø-ba-luaân vaø caùc coâ gaùi thaáy söï bieán hoùa cuûa Ñaøm-voâ-kieät thì raát vui möøng nghó raèng chöa töøng coù, khoâng ngôø ñaïi sö Ñaøm-voâ-kieät coù thaàn löïc vaø uy ñöùc nhö vaäy. Khi haønh ñaïo Boà-taùt coøn coù söùc thaàn thoâng nhö theá, huoáng gì khi ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Baây giôø ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi loøng tin trong saïch, cung kính Ñaøm-voâ-kieät maø ñeàu phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, nguyeän raèng: Nhö Ñaøm-voâ-kieät ñöôïc phaùp Boà-taùt saâu xa, vi dieäu, nhö Ñaøm-voâ-kieät cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba- la-maät, nhö Ñaøm-voâ-kieät ôû giöõa ñaïi chuùng dieãn noùi, phoâ baøy Baùt-nhaõ Ba-la-maät, nhö Ñaøm-voâ-kieät ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän, thaønh töïu thaàn thoâng, ñöôïc töï taïi ñoái vôùi vieäc cuûa Boà-taùt, chuùng con ñaây cuõng seõ nhö vaäy. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi duøng höông hoa, vaät baùu cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Ñaøm-voâ-kieät xong, ñaàu maët cuùi leã Ñaøm-voâ-kieät roài chaáp tay cung kính ñöùng moät beân, thöa vôùi Ñaøm-voâ-kieät raèng: Con voán khi caàu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ôû choã nuùi röøng troáng vaéng nghe giöõa hö khoâng coù tieáng noùi raèng: “Naøy thieän nam töû! OÂng neân ñi veà phöông Ñoâng seõ ñöôïc nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät.” Con laõnh thoï lôøi aáy lieàn ñi veà phöông Ñoâng. Ñi chöa bao laâu, nghó raèng: “Côù sao con khoâng hoûi tieáng noùi giöõa hö khoâng raèng, con seõ ñi ñeán choã naøo? Ñi xa hay gaàn? Seõ theo ai nghe?” Khi aáy con thaät öu saàu maø khoùc loùc, ôû choã aáy baûy ngaøy baûy ñeâm öu saàu cho ñeán khoâng nghó ñeán aên uoáng, chæ nghó ñeán luùc naøo con seõ ñöôïc nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Con öu saàu nhö vaäy, moät loøng nghó tôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì boãng thaáy thaân Phaät hieän ra giöõa hö khoâng, noùi vôùi con raèng: “Naøy thieän nam töû! OÂng coù öôùc nguyeän lôùn, taâm tinh taán lôùn. Chôù buoâng boû öôùc nguyeän lôùn aáy, taâm tinh taán lôùn aáy, oâng cöù ñi veà phöông Ñoâng, caùch naêm traêm do tuaàn coù thaønh teân laø Chuùng höông, trong ñoù coù vò Boà-taùt teân laø Ñaøm-voâ-kieät, ñeán choã ngöôøi aáy seõ ñöôïc nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Boà-taùt aáy ñôøi ñôøi laø thieän tri thöùc cuûa oâng, thöôøng uûng hoä oâng.” Con theo Phaät thoï giaùo xong lieàn ñi veà phöông Ñoâng, khoâng nghó ñeán chuyeän khaùc, chæ nghó ñeán khi naøo con seõ thaáy Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät vì con thuyeát Baùt-nhaõ

Ba-la-maät. Baáy giôø ñang ôû giöõa ñöôøng con ñöôïc trí thaáy khoâng ngaïi ñoái vôùi heát thaûy phaùp, quaùn caùc phaùp tính, ñöôïc caùc tam-muoäi hieän ra tröôùc maét. Truù trong caùc tam-muoäi aáy thaáy möôøi phöông voâ löôïng voâ soá chö Phaät noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Chö Phaät khen con raèng: “Laønh thay, laønh thay! Thieän nam töû! Ta xöa khi caàu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc caùc tam-muoäi cuõng gioáng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 41

nhö oâng ngaøy nay. Ñöôïc tam-muoäi aáy roài thì khaép ñöôïc Phaät phaùp.” Khi Phaät vì con thuyeát phaùp, an uûi con roài, boãng nhieân bieán maát. Con töø tam-muoäi daäy nghó raèng: “Chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu?” Con vì khoâng thaáy chö Phaät neân raát öu saàu, laïi nghó raèng: “Boà-taùt Ñaøm-voâ- kieät cuùng döôøng Phaät tröôùc, gieo troàng caên laønh, haønh Baùt-nhaõ Ba-la- maät saâu xa, kheùo bieát söùc phöông tieän, ñoái vôùi ñaïo Boà-taùt ñöôïc töï taïi, laø thieän tri thöùc cuûa ta, thuû hoä cho ta. Ta seõ hoûi Ñaøm-voâ-kieät vieäc aáy: “Chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu?” Con nay xin hoûi ñaïi sö: Chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu. Nguyeän ñaïi sö vì con noùi roõ chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu, khieán con ñöôïc bieát. Bieát roài con cuõng thöôøng khoâng xa lìa thaáy Phaät. LUAÄN: Taùt-ñaø-ba-luaân khaùt ngöôõng muoán nghe Baùt-nhaõ neân thaáy möôøi phöông chö Phaät vì ñaïi chuùng thuyeát phaùp thì taâm raát hoan hyû, ñöôïc maõn yù nguyeän. Chö Phaät vì thaáy söùc tin cuûa ngöôøi ñoù beàn chaéc, tinh taán, chòu khoù nhoïc neân an uûi taâm ngöôøi ñoù, khen raèng: Laønh thay! Ta xöa khi môùi haønh ñaïo Boà-taùt caàu Baùt-nhaõ cuõng nhö oâng hoâm nay, oâng chôù öu saàu maø töï cho mình phöôùc moûng. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân ñöôïc söùc caùc tam-muoäi, taâm oâng aáy ñaém saâu. Theá neân chö Phaät daïy raèng: Tìm thaät tính caùc tam-muoäi thì khoâng thaáy thaät Theå, cuõng khoâng thaáy ngöôøi vaøo tam-muoäi vaø ra tam-muoäi, vì chuùng sinh Khoâng, phaùp Khoâng. Chö Phaät löôït noùi cho töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät: Khoâng nghó raèng coù phaùp aáy; nghóa laø heát thaûy phaùp khoâng coù töôùng neân khoâng theå nghó töôùng hay chaáp tröôùc. Chuùng ta ôû trong phaùp voâ nieäm aáy, coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät. Vì saùu Ba-la-maät ñaày ñuû neân ñöôïc thaân kim saéc nhö trong Kinh naøy noùi. Chö Phaät giaùo hoùa, vì lôïi ích vui möøng maø an uûi taâm Boà-taùt aáy. Hoûi: Treân kia hoùa Phaät ñaõ noùi cho bieát raèng “Ñaøm-voâ-kieät ñôøi ñôøi laø thieän tri thöùc cuûa oâng”, côù sao nay coøn hoûi “Ai laø thieän tri thöùc cuûa con”? Ñaùp: Vì Phaät daïy ñoái vôùi thieän tri thöùc haõy aùi nieäm cung kính gaáp boäi. Laïi vì muoán ôû choã möôøi phöông Phaät maø nghe coâng ñöùc cuûa Ñaøm- voâ-kieät. Vì muoán laøm cho loøng tin mình beàn chaéc neân khoâng nghi maø vaãn hoûi. Möôøi phöông Phaät ñaùp nhö trong Kinh ñaây noùi. Taùt-ñaø-ba-luaân laø ngöôøi coù nhaân duyeân ñöôïc Ñaøm-voâ-kieät hoùa ñoä, neân ñöôïc chö Phaät giuùp ñôõ, chæ baøy; hoaëc ñöôïc caùc Boà-taùt giuùp ñôõ. Vì ngöôøi ñaùng ñöôïc Phaät ñoä neân khieán ñi ñeán choã Phaät. Hoûi: Treân kia nghe tieáng noùi giöõa hö khoâng maø khoâng hoûi, neân baûy ngaøy khoùc than; nay khoâng thaáy möôøi phöông Phaät côù sao khoâng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 42

öu saàu, maø laïi caàu thaáy Phaät, chæ muoán ñeán choã Ñaøm-voâ-kieät hoûi vieäc Phaät ñeán, Phaät ñi? Ñaùp: Taùt-ñaø-ba-luaân khi tröôùc chæ coù maét thòt, chöa ñöôïc tam-muoäi, song vì taâm saâu xa tin ñaém thieän phaùp neân khoùc than. Nay ñöôïc caùc söùc tam-muoäi, laïi thaáy möôøi phöông chö Phaät, caùc phieàn naõo moûng ít, taâm ñaém tröôùc ñaõ xa lìa, neân moät loøng nghó raèng: Luùc naøo ta seõ thaáy Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät? Hoûi: Neáu Taùt-ñaø-ba-luaân ñöôïc söùc tam-muoäi, côù gì khoâng trôû laïi vaøo tam-muoäi ñeå hoûi möôøi phöông chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi ñeán ñaâu, maø laïi muoán gaëp Ñaøm-voâ-kieät ñeå hoûi? Ñaùp: Möôøi phöông Phaät cuõng duøng moãi moãi nhaân duyeân khen ngôïi Ñaøm-voâ-kieät laø "ñôøi ñôøi laøm thaày oâng". Theá neân muoán hoûi Ñaøm-voâ- kieät. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân nghó raèng, Ñaøm-voâ-kieät laø nhaân duyeân ñôøi tröôùc cuûa mình, theá neân sinh taâm cung kính toân troïng. Do coù coâng ñöùc lôùn neân toân troïng, vì laø nhaân duyeân ñôøi tröôùc neân cung kính, aùi moä. Hoûi: Tröôùc noùi Taùt-ñaø-ba-luaân khoâng quaù ñaém vieäc theá gian maø thaät yeâu Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân öu saàu, khoùc than. Nay côù gì töï cheâ mình ngheøo cuøng, khoâng coù gì ñeå cuùng döôøng? Chæ ñem taâm ñi theo thaày, aáy cuõng laø phaùp cuùng döôøng, caàn gì phaûi duøng höông hoa? Ñaùp: Phaùp cuùng döôøng tuy cao thöôïng, song chuùng sinh ôû theá gian thaáy töø xa ñi ñeán caàu phaùp maø hai tay khoâng coù gì, thì taâm khoâng hoan hyû. Vì theo phaùp theá gian neân tìm vaät cuùng döôøng. Laïi nöõa, naêm Ba-la-maät laø trôï giuùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Trong phaùp trôï giuùp, boá thí laø ñöùng ñaàu. Taùt-ñaø-ba-luaân suy nghó: "Ta ñöôïc ruoäng phöôùc toân troïng laø Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Haõy laáy phaùp trôï ñaïo caên baûn cuùng döôøng; cuõng muoán vì phaùt khôûi taâm hoan hyû cuûa ñaïi chuùng raèng: Taùt-ñaø-ba-luaân laø ngöôøi trí, ngöôøi laønh; ngheøo cuøng maø coøn coù theå cuùng döôøng, huoáng nöõa laø chuùng ta!" Laïi nöõa, khi thöïc haønh caùc phaùp laønh vaøø khi suy nghó yù vò cuûa noù khaùc nhau. Taùt-ñaø-ba-luaân muoán thöïc haønh yù vò boá thí neân tìm vaät cuùng döôøng. Hoûi: Taùt-ñaø-ba-luaân laø Boà-taùt lôùn, coù theå thaáy möôøi phöông Phaät, laïi ñöôïc caùc tam-muoäi saâu xa, côù gì bò ngheøo cuøng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Vò aáy boû nhaø caàu Phaät ñaïo, tuy sinh trong nhaø giaøu maø xoùm laøng caùch xa, ñi moät mình khoâng mang theo taøi vaät. Coù ngöôøi noùi: Tuy laø ñaïi nhaân nhöng vì toäi nhoû cuûa ñôøi tröôùc neân sinh vaøo nhaø ngheøo cuøng. Coù ngöôøi tuy laø tieåu nhaân nhöng do chuùt ít nhaân duyeân

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 43

ñôøi tröôùc neân sinh vaøo nhaø giaøu; nhö Toâ-ñaø-di, Mi-tha v.v... laø ngöôøi ñöôïc chö Thieân cuùng döôøng maø sinh vaøo tieåu gia. Ngheøo coù hai: Moät laø ngheøo cuûa; hai laø ngheøo coâng ñöùc cuûa phaùp. Ngheøo coâng ñöùc cuûa phaùp laø caùi ngheøo raát lôùn, ñaùng hoå theïn. Ngheøo cuûa, ngöôøi toát cuõng coù; ngheøo phaùp, ngöôøi toát khoâng coù. Khoâng coù höông hoa laø khoâng coù hoa baùu thöôïng dieäu, laïi vì ít neân noùi khoâng coù. Ta neáu tay khoâng maø ñeán, thaày tuy

khoâng caàn vaät cuùng nhöng taâm ta khoâng ñöôïc vui, vì theá neân muoán baùn thaân. Hoûi: Neáu baùn thaân mình cho ngöôøi khaùc thì ai ñem vaät aáy ñeán cuùng döôøng thaày? Ñaùp: Xaû boû thaân töùc laø cuùng döôøng lôùn; duø coù ñi ñeán hay khoâng ñi ñeán cuõng khoâng ñaùng keå. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi aáy baùn thaân laáy cuûa, nhaân nôi thaân ngöôøi ñeå cuùng döôøng; Ta vì cuùng döôøng maø baùn thaân laøm noâ tì. Laïi coù ngöôøi noùi: Luùc baáy giôø nhaèm ñôøi toát ñeïp, moïi ngöôøi ñeàu bieát phaùp, tuy töï baùn thaân, maø ngöôøi mua chaéc chaén coù theå nghe noùi ñeå cuùng döôøng, maø traû laïi. Laïi nöõa, ngöôøi aáy phaùt taâm saâu xa, muoán thöïc haønh boá thí ñeå vì cuùng döôøng phaùp vaø phaùp sö maø khoâng coù vaät beân ngoaøi, chæ coù thaân mình laø vaät beân trong neân baùn vaät beân trong. Ñoái vôùi caùc vaät trong, ngoaøi, vaät trong laø naëng, meán tieác raát saâu, vì muoán khoâng phaù haïnh nguyeän boá thí neân baùn thaân ñeå cuùng döôøng. Trong Kinh ñaây noùi nhaân duyeân khoâng hoái haän: Ta ñôøi ñôøi maát maïng nhieàu voâ soá maø chöa töøng vì phaùp thanh tònh. Neân nay vì cuùng döôøng ngöôøi thuyeát phaùp maø boû thaân naøy thì ñöôïc lôïi ích Phaät phaùp raát lôùn. Taùt-ñaø-ba-luaân ñònh taâm, döùt yù nghó tham tieác thaân, ôû giöõa ñöôøng ñi vaøo moät thaønh lôùn muoán baùn cho ngöôøi mua tuøy yù söû duïng. Nhaát taâm muoán baùn thaân vì tröø hoå theïn, phaù kieâu maïn neân xöôùng to raèng: Ai caàn ngöôøi? Hoûi: AÙc ma côù gì muoán phaù hoaïi yù nghó cuûa ngöôøi aáy? Ñaùp: Ma thöôøng laø oan gia cuûa chö Phaät vaø Boà-taùt, neân muoán ñeán phaù. Laïi nöõa, caùc Boà-taùt nhoû chöa ñöôïc thaät töôùng caùc phaùp neân ma vaø ngöôøi aùc coù theå phaù. Neáu ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn, truù trong söùc thaàn thoâng cuûa Boà-taùt thì khoâng ai phaù noãi. Nhö troàng caây nhoû thì treû con phaù ñöôïc, caây lôùn thì khoâng theå phaù. Laïi nöõa, trong ñaây töï noùi nhaân duyeân ma phaù raèng: Taùt-ñaø-ba-luaân yeâu kính phaùp neân töï baùn thaân ñeå cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Boà-taùt thuyeát phaùp, seõ ñöôïc hoûi ngay Baùt-nhaõ Ba-la-maät, noùi roäng nhö

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 44

trong Kinh naøy. Hoûi: Neáu ma muoán phaù Taùt-ñaø-ba-luaân thì khi xöa tröôùc nghe tieáng giöõa hö khoâng, vaø tröôùc khi thaáy möôøi phöông Phaät, côù gì khoâng phaù hoaïi, maø nay môùi ngaên che caùc Baø-la-moân, cö só khieán khoâng nghe ñöôïc tieáng rao baùn? Ñaùp: Taùt-ñaø-ba-luaân luùc tröôùc taâm chöa ñònh neân coøn tieác thaân. Khi thaáy möôøi phöông Phaät vaø ñöôïc caùc tam-muoäi thì taâm kia môùi ñònh. Nay töôùng ñònh taâm hieän ra neân ma kinh sôï. Neáu Boà-taùt taâm chöa ñònh thì chöa theå ñoäng ñeán ma; neáu Boà-taùt taâm ñaõ ñònh thì ma cuõng khoâng ñeán ñöôïc. Taùt-ñaø-ba-luaân nay muoán ñònh taâm, thoaùt ra khoûi caûnh giôùi cuûa ma neân ma ñi ñeán. Thí nhö ngöôøi maéc nôi chöa muoán ñi xa, chuû nôi khoâng ngaên caûn; khi muoán ra khoûi ranh giôùi thì chuû nôi khoâng ñeå cho ñi. Hoûi: Ma coù söùc lôùn, vì côù gì khoâng gieát Boà-taùt aáy, maø chæ phaù hoaïi? Ñaùp: Ma voán khoâng ganh tò maïng soáng cuûa ngöôøi aáy, chæ gheùt taâm laøm Phaät kia, theá neân muoán phaù. Laïi, phaùp cuûa caùc Thieân thaàn ñoái vôùi ngöôøi khoâng coù toäi naëng thì khoâng theå gieát caøn, chæ coù theå phaù loaïn,

khuûng boá. Neáu Thieân thaàn khoâng coù khuoân pheùp aáy thì ngöôøi khoâng coù ai ñöôïc soáng; theá neân khoâng gieát. Sinh vaøo doøng Baø-la-moân, vì thoï giôùi neân goïi laø Baø-la-moân, ngoaøi ra goïi chung laø cö só. Cö só laø chæ cho oâng chuû ôû nhaø, chaúng phaûi cö só trong boán giai caáp, ngoaïi tröø ngöôøi con gaùi tröôûng giaû. Do ngöôøi aáy vì Phaät ñaïo maø ñôøi ñôøi chöùa nhoùm coâng ñöùc neân ma khoâng theå ngaên che. Laïi coù ngöôøi noùi: Taùt- ñaø-ba-luaân khoâng ñaùng cheát neân khieán moät ngöôøi con gaùi nghe tieáng rao baùn. Coù ngöôøi noùi: Nhôø thaàn löïc cuûa Ñaøm-voâ-kieät neân khieán ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû nghe tieáng rao baùn. Rao baùn nhö vaäy ba laàn, khoâng coù ngöôøi mua neân raát öu saàu. Hoûi: Taùt-ñaø-ba-luaân ñaõ khoâng tieác thaân, thì tuy khoâng coù ai mua cuõng khoâng neân öu saàu? Ñaùp: Ñaõ phaùt taâm lôùn maø khoâng ñöôïc maõn nguyeän theá neân raát saàu. Trôøi Ñeá-thích nghó raèng: Taùt-ñaø-ba-luaân muoán baùn thaân maø khoâng coù ai mua, noùi roäng nhö trong Kinh ñaây. Hoûi: Trôøi Ñeá-thích coù söùc bieát taâm ngöôøi khaùc do quaû baùo ñöôïc, neân bieát taâm Taùt-ñaø-ba-luaân ñaõ quyeát ñònh, côù gì nay ñi ñeán thöû? Ñaùp: Chö Thieân chæ bieát taâm ngöôøi theá gian, coøn taâm laøm Phaät,

khoâng laøm Phaät thì khoâng theå bieát ñöôïc; tröø Phaät, khoâng coù ai bieát ñöôïc ngöôøi aáy vì Phaät ñaïo, neân thoï kyù cho. Laïi nöõa, trôøi Ñeá-thích muoán ñöôïc daãn ñöôøng nhieàu ngöôøi cho neân ñeán thöû, ai nghe thaáy cuõng ñeàu phaùt taâm caàu laøm Phaät. Laïi nhö caùc baùu vaøng, baïc khoâng vì khinh cheâ noù maø ñoát naáu, maøi duõa; Boà-taùt cuõng nhö vaäy, neáu coù theå caét thòt ra maùu, phaù xöông laáy tuûy maø taâm kia baát ñoäng thì aáy laø chính ñònh cuûa Boà-taùt. Theá neân Ñeá-thích ñeán thöû. Hoûi: Ñeá-thích laø Thieân vöông lôùn, côù gì noùi doái raèng: Ta muoán teá trôøi, caàn duøng tim, maùu, tuûy ngöôøi? Ñaùp: Neáu vì phieàn naõo, xan tham, saân giaän, muoán caàu töï lôïi maø noùi doái nhö theá thì laø toäi. Song neáu trôøi Ñeá-thích ñem thaân thaät, lôøi thaät ra thöû thì Boà-taùt khoâng tin. Theá neân nhö pheùp cuûa nöôùc ngöôøi aáy caàn teá trôøi, vì ngöôøi aáy tin thoï nhö vaäy. Khi aáy Taùt-ñaø-ba-luaân raát hoan hyû, noùi raèng: Ta ñöôïc lôïi lôùn. Lôïi lôùn laø ñöôïc ñòa vò khoâng thoaùi chuyeån, coøn lôïi baäc nhaát laø Phaät ñaïo. Lôïi lôùn laø naêm Ba-la-maät; lôïi baäc nhaát laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Lôïi lôùn laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät; lôïi baäc nhaát laø söùc phöông tieän cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Lôïi lôùn laø Sô ñòa Boà-taùt; lôïi baäc nhaát laø Thaäp ñòa. Lôïi lôùn laø töø Sô ñòa ñeán Thaäp ñòa; lôïi baäc nhaát laø ñòa thöù möôøi. Lôïi lôùn laø Boà-taùt ñòa, lôïi baäc nhaát laø Phaät ñòa; phaân bieät nhö vaäy. Tuy chöa ñaày ñuû nhöng ñaõ laø nhaân duyeân ñaày ñuû, theá neân noùi laø ñaày ñuû. Hoûi: Neáu trôøi Ñeá-thích hoùa thaân ñi ñeán, côù gì hoûi “OÂng caàn giaù bao nhieâu”? Ñaùp: Vì bieát ngöôøi kia muoán cuùng döôøng Ñaøm-voâ-kieät neân muoán laøm maõn nguyeän ngöôøi ñoù. Laïi, trôøi Ñeá-thích laøm khoán khoå Taùt-ñaø-ba- luaân, sôï oâng aáy ñoøi nhieàu neân hoûi caàn giaù bao nhieâu. Tuøy yù oâng traû cho toâi laø noùi raèng: Theo yù oâng neân traû cho toâi, chöøng naøo maø ñoái vôùi oâng khoâng tham tieác nhieàu, khoâng gaây ra hoái haän. Taùt- ñaø-ba-luaân khoâng coù theá löïc

neân khoâng theå baûo haïng Chieân-ñaø-la maø töï mình caàm dao caét laáy. Baø-la-moân vì cuõng sôï toäi neân khoâng caét laáy. Vì theá Taùt-ñaø-ba-luaân töï caàm dao caét xeû thaân mình. Hoûi: Neáu ngöôøi con gaùi tröôûng giaû nghe tieáng, côù sao khoâng ñi ñeán hoûi raèng: "OÂng vì sao töï baùn thaân"? Ñaùp: Vieäc baùn thaân maø chæ noùi suoâng thì laø vieäc nheï. Phaù thaân, laáy tim, tuûy laø vieäc naëng neân ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû phaùt taâm. Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû ôû treân laàu töø xa troâng thaáy ngöôøi aáy töï caét xeû maø nghó raèng: "Heát thaûy chuùng sinh ñeàu tìm vui sôï khoå, tham tieác thaân mình, coøn Taùt-ñaø-ba-luaân laïi töï caét xeû thaân mình, thaät laø hieám coù."

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 46

Laïi do nhaân duyeân phöôùc ñöùc ñôøi tröôùc daét daãn neân ñi ñeán choã kia maø hoûi. Taùt-ñaø-ba-luaân ñaùp: "Muoán cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät." Laïi hoûi: "Ñöôïc lôïi ích gì?" Ñaùp: "Ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät, laø choã hoïc cuûa Boà-taùt, toâi seõ nghe theo vaø hoïc ñaïo aáy vaø seõ ñöôïc laøm Phaät, laøm choã nöông döïa cho heát thaûy chuùng sinh. Thí nhö caây laù raäm daøy thì che maùt nhieàu. Laïi nhö khi noùng, giöõa ñoàng troáng, ñöôøng hieåm maø gaëp ñöôïc ao lôùn trong maùt." Ñeå laøm cho phaùt taâm neân noùi coâng ñöùc hieän taïi cuûa Phaät laø thaân kim saéc, ba möôi hai töôùng, haøo quang moät tröôïng, aùnh saùng voâ löôïng. Haøo quang moät tröôïng laø vì chuùng sinh trong ñôøi aùc coõi Dieâm-phuø- ñeà troâng thaáy, chöù aùnh saùng thaät cuûa chö Phaät khoâng coù haïn löôïng. Ñaïi töø ñaïi bi cho ñeán yù nghóa saùu thaàn thoâng nhö tröôùc ñaõ noùi. Giôùi thanh tònh, thieàn ñònh, trí tueä khoâng theå nghó nghì, nhö ñaõ noùi trong phaàn giôùi uaån, ñònh uaån, tueä uaån, giaûi thoaùt uaån, giaûi thoaùt tri kieán uaån cuûa Phaät. Ñöôïc thaáy bieát heát thaûy khoâng ngaïi ñoái vôùi caùc phaùp laø chö Phaät coù giaûi thoaùt khoâng ngaïi, tri kieán töông öng vôùi giaûi thoaùt aáy, ñoái vôùi heát thaûy phaùp khoâng heà bò chöôùng ngaïi. Phaân bieät tri vaø kieán nhö tröôùc ñaõ noùi. Taùt-ñaø-ba-luaân noùi: Toâi ñöôïc voâ löôïng coâng ñöùc Phaät nhö vaäy, do ñem phaùp baùu voâ thöôïng phaân boá cho heát thaûy chuùng sinh. Phaùp baùu voâ thöôïng laø coù ngöôøi noùi phaùp baùu trong ba ngoâi baùu. Coù ngöôøi noùi: Taùm vaïn boán ngaøn phaùp tuï, aáy laø phaùp baùu. Ñöôïc phaùp baûo aáy neân tröø caùc phieàn naõo, döùt caùc hí luaän, giaûi thoaùt caùc khoå. Coù ngöôøi noùi: Phaùp baùu voâ thöôïng töùc laø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khoâng coù phaùp naøo vöôït qua hôn nöõa. Coù ngöôøi noùi: Nieát-baøn laø phaùp baùu voâ thöôïng. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp höõu vi ñeàu laø höõu thöôïng, nhö trong A-tyø-ñaøm noùi: Heát thaûy phaùp höõu vi vaø phaùp hö khoâng, chaúng phaûi soá duyeân taän, goïi laø phaùp höõu thöôïng, soá duyeân taän goïi laø phaùp voâ thöôïng. Soá duyeân taän töùc laø teân khaùc cuûa Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi: Ñaïo Nieát-baøn tuy laø höõu vi, song vì noù laø Nieát-baøn neân trong phaùp höõu vi, noù laø voâ thöôïng. Phaùp baùu nhö vaäy phaân boá laøm ba thöøa cho chuùng sinh. Voâ löôïng Phaät phaùp nhö vaäy phaûi theo thaày môùi coù ñöôïc, neân ta phaûi xaû boû caùi thaân hoâi haùm, baát tònh, laø truù xöù cuûa giaø, beänh, cheát maø vì cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, seõ ñöôïc thaân Phaät. Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû ñôøi ñôøi

cuùng döôøng chö Phaät, gieo troàng caên laønh, trí tueä saùng suoát, nghe Phaät phaùp neân taâm aáy vaøo saâu,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 47

ñöôïc phaùp hyû lôùn, cho ñeán taâm kinh sôï ñeán döïng loâng, noùi vôùi Taùt-ñaø-ba-luaân raèng: “Thaät laø hieám coù! OÂng taùn thaùn phaùp raát vi dieäu, vì moãi moãi phaùp aáy neân xaû boû thaân nhö soá caùt soâng Haèng, huoáng nöõa laø moät thaân!” Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû khi tröôùc khoâng bieát nhaân duyeân gì maø ngöôøi aáy töï laøm khoán khoå thaân, neân thöông xoùt, cho raèng vieäc laøm khoâng ñaùng. Song nay nghe voâ löôïng voâ bieân Phaät phaùp thanh tònh khoâng gì saùnh baèng, vì theá maø cho laø xöùng ñaùng, neân raát hoan hyû, noùi: “Vì phaùp aáy neân xaû boû thaân nhö soá caùt soâng Haèng.” Coâ gaùi laïi noùi: “OÂng vì ngheøo maø töï laøm khoán khoå thaân, nay coù theå ngöng laïi. OÂng caàn duøng gì toâi seõ cung caáp cho, toâi cuõng theo oâng maø caàu ñaïo.” Hoûi: Boà-taùt aáy ñaõ töï caét xeû thaân theå, laøm sao coù theå noùi nhieàu Phaät phaùp cho ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû? Ñaùp: Taâm löïc cuûa Boà-taùt aáy raát lôùn, tuy bò khoå nhoïc maø khoâng theå che laáp taâm. Boà-taùt aáy môùi caàm dao caét thòt chaûy maùu, saép muoán phaù xöông laáy tuûy, thì ngöôøi con gaùi tröôûng giaû ñi ñeán, chöa meâ man laém neân coù theå thuyeát phaùp. Trôøi Ñeá-thích bieát taâm ngöôøi kia chaéc chaén, thöû xong maø khoâng noùi gì nöõa, lieàn bieán trôû laïi thaân cuõ, khen ngôïi raèng: “Laønh thay! Taâm oâng ñaõ kieân quyeát nhaän chòu vieäc aáy.” YÙ trôøi Ñeá-thích muoán noùi: Nhö thaân xaùc thòt sinh töû cuûa oâng nay chöa ñöôïc Phaät ñaïo, maø coù theå khoâng tieác thaân nhö vaäy, thì oâng khoâng bao laâu õ ñoái vôùi heát thaûy phaùp seõ khoâng coøn vöôùng maéc gì, truù trong Voâ sinh phaùp nhaãn maø mau ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñem chö Phaät quaù khöù ra laøm chöùng vaø caùc nhaân duyeân nhö vaäy ñeå an uûi taâm ngöôøi aáy: “Ta laø vua trôøi, öa vui Phaät ñaïo cho neân ñi ñeán thöû ñeå muoán bieát taâm oâng meàm cöùng theá naøo. Muoán laøm cho oâng tin neân noùi raèng, ta caàn tim, tuûy ngöôøi ñeå teá trôøi, chöù thaät ra chaúng caàn. OÂng coù öôùc mong gì ta seõ cung caáp cho. OÂng laø ngöôøi toát, laø gioáng Phaät, ta seõ uûng hoä oâng.” Taùt-ñaø-ba-luaân tin ngay, neân taâm raát nhu nhuyeán, raát ham meâ Phaät ñaïo maø khoâng phaân bieät chuùng sinh. Nghe lôøi Ñeá-thích neân lieàn noùi raèng: “Nguyeän giuùp cho toâi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc.” Trôøi Ñeá-thích noùi: “Vieäc aáy söùc toâi khoâng theå laøm ñöôïc, ñoù laø caûnh giôùi cuûa Phaät.” Laïi nöõa, coù ngöôøi noùi: Ñeá-thích thaät laøm khoán khoå Taùt-ñaø-ba-luaân neân nay duøng lôøi aáy ñeå taï toäi. YÙ trôøi Ñeá-thích cho raèng ngöôøi aáy chæ caàn caàu vaät baùu, vaøng baïc chöù khoâng bieát raèng ñoøi xin Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñaõ khoâng cho ñöôïc neân chæ bieát hoå theïn maø thoâi. Laïi noùi raèng: “Heã cuøng nhau cuùng döôøng thì neân öôùc nguyeän ñoøi thöù khaùc.” YÙ Ñeá-thích noùi: Toâi ñaõ laøm khoå oâng nhieàu neân toâi khoâng ñöôïc

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 48

boû ñi ngay, maø phaûi cuùng döôøng oâng. Taùt-ñaø-ba-luaân tuy khoâng tieác thaân, song muoán ñem thaân naøy cuùng döôøng Ñaøm-voâ-kieät ñeå nghe Baùt- nhaõ Ba-la-maät neân noùi raèng: “Neáu oâng khoâng coù söùc cho toâi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thì haõy laøm cho thaân theå toâi bình phuïc nhö cuõ.” Trôøi Ñeá-thích noùi: “Theo nhö lôøi oâng, veát thöông lieàn bình phuïc nhö cuõ khoâng khaùc.” Hoûi: Tröôùc ñaõ caét thòt thì laøm sao laøm cho bình phuïc ñaày ñuû? Ñaùp: Phaät noùi coù naêm ñieàu khoâng theå nghó nghì, trong ñoù vieäc cuûa roàng laøm coøn khoâng theå nghó nghì, huoáng nöõa laø vieäc trôøi laøm! Laïi, giöõa hö khoâng buïi baëm ñaày khaép, trôøi Ñeá-thích nhôø phöôùc ñöùc neân heã sinh taâm laø coù theå hoøa hôïp ñaày ñuû thaønh thaân. Nhö thaân trong chö Thieân vaø ñòa nguïc chaúng phaûi laø thaân sinh ra baèng baøo thai, do nhaân duyeân cuûa toäi phöôùc maø hoøa hôïp coù thaân. Khi aáy trôøi Ñeá-thích bieát taâm ngöôøi kia kieân coá neân laøm cho maõn nguyeän roài, lieàn bieán maát. Baáy giôø, Taùt-ñaø-ba-luaân toäi nhoû cuûa ñôøi tröôùc ñaõ saïch heát, phöôùc ñöùc saùng suoát ñaày ñuû. Theá neân ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû ñem veà nhaø, coù caàn duøng gì ñeàu xin cha meï cho, nhö trong Kinh naøy noùi roäng. Hoûi: Coâ gaùi aáy tröôùc noùi “OÂng caàn vaät gì haõy hoûi xin ôû nôi toâi”, nay côù gì laïi noùi “Xin nôi cha meï toâi”? Ñaùp: Vì nay coâ gaùi ñaõ ñöa Boà-taùt veà ñeán nhaø. Vaø vì Taùt-ñaø-ba-luaân maét ñaõ nhìn vaøo nhaø thaáy coâ xin töø cha meï maø coù ñöôïc, neân coâ hoå theïn vì khoâng xöùng vôùi lôøi tröôùc kia, cho neân coâ töï noùi tröôùc raèng “Theo cha meï xin cho”. Laïi, coâ gaùi coù theå coù ñöôïc cuûa baùu, song pheùp cuûa ngöôøi con gaùi laø phaûi xin cha meï. Coâ gaùi ñaõ vaøo nhaø nhö lôøi höùa tröôùc, theo cha meï xin cho. Vì nöôùc kia khoâng coù Phaät phaùp, neân cha meï môùi hoûi con gaùi: “Ai laø Boà-taùt Taùt-ñaø-ba-luaân?” Ngöôøi con gaùi theo nhö ñieàu ñaõ nghe, ñaõ thaáy maø noùi heát thaûy vieäc cuûa Taùt-ñaø-ba-luaân vôùi cha meï: “Nay cha meï haõy cho pheùp con cuøng vôùi Taùt-ñaø-ba-luaân vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi ñem ñoà cuùng döôøng ñeán cuùng döôøng Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät ”. Cha meï nghe lôøi kia lieàn theo nhö yù cuûa con gaùi mình. Hoûi: Vò tröôûng giaû giaøu sang maø laïi coù theá löïc, côù sao tröôùc ñoù khoâng bieát Taùt-ñaø-ba-luaân, ñeå ñeán khi nghe noùi coâng ñöùc môùi khieán con gaùi vaø quyeán thuoäc vaø cho vaät baùu ñem ñi ñeán cuùng döôøng? Ñaùp: Tröôûng giaû cuõng gieo troàng coäi phuùc, song vì ít nhaân duyeân neân sinh vaøo nöôùc khoâng coù Phaät. Khi vöøa nghe coâng ñöùc Phaät thì phaùt khôûi taâm thöùc cuõ maø lieàn khai ngoä, cho neân khieán ñi. Thí nhö hoa sen

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 49

sinh tröôûng ñaày ñuû, gaëp aùnh maët trôøi thì nôû ra. Cha meï bieát taâm con gaùi mình thuaàn thuïc, khoâng coù haïnh baát tònh, giöõ gìn tieát thaùo khoâng maát, khoâng öa caùi vui theá gian, chæ caàu lôïi ích cuûa Phaät phaùp vaø bieát taâm kia chí thieát neân khoâng theå ngaên chaën; neáu traùi yù con, sôï seõ töï haïi. Suy nghó truø löôïng xong, hoaøn toaøn theo yù con mình maø töï ñöôïc coâng ñöùc, hoan hyû khieán ñi. Nhaân duyeân theá gian do vì ñaém saâu neân khoù môû. Loøng tham aùi saâu xa coøn khoâng theå traùi, huoáng nöõa laø con mình vì Phaät ñaïo! Taâm noù

thanh tònh khoâng coù nhieãm tröôùc maø khoâng chaáp thuaän cho sao? Ngöôøi con gaùi thaáy cha meï vì phaùp neân cho pheùp, khoâng tieác vaät baùu, cuõng do taâm tuøy hyû maø laøm cho tuøy hyû. Baáy giôø taâm moïi ngöôøi ñaõ ñònh neân trang hoaøng xe baûy baùu cuøng moïi ngöôøi vaây quanh, daàn daàn ñi ñeán phöông Ñoâng. Khi aáy naêm traêm ngöôøi con gaùi thaân thuoäc vaø moïi ngöôøi trong thaønh thaáy vieäc hieám coù khoù saùnh kòp neân cuõng ñeàu ñi theo. Moïi ngöôøi taäp hôïp, vui veû ñi cuøng, khaùt ngöôõng ñeán thaønh Chuùng höông. Nhö ngöôøi khaùt nöôùc nghó tôùi uoáng nöôùc, daàn daàn tieán böôùc leân ñöôøng. Töø xa troâng thaáy thaønh Chuùng höông, cho ñeán cuøng vôùi ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû vaø naêm traêm ngöôøi con gaùi cung kính vaây quanh ñeå ñi ñeán choã Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät. Hoûi: Ñaøm-voâ-kieät laø vò Boà-taùt lôùn, ñöôïc caùc Ñaø-la-ni Vaên trì v.v... ñöôïc hieåu nghóa Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñaõ töï ñoïc tuïng thoâng lôïi, nhôù nghó, thoï trì, coøn caàn gì ñaøi baûy baùu maø cheùp kinh Baùt-nhaõ ñeå vaøo trong ñoù cuùng döôøng? Ñaùp: Tuy coù caùc nhaân duyeân, löôïc noùi coù hai nghóa: Moät laø taâm haønh cuûa chuùng sinh khoâng gioáng nhau, hoaëc öa xem quyeån kinh, hoaëc öa nghe dieãn thuyeát; hai laø thaân Ñaøm-voâ-kieät laø cö só, hieän coù gia ñình, thaân thuoäc. Chuùng sinh caên ñoän hoaëc nghó raèng Ñaøm-voâ-kieät ôû nhaø chaéc chaén coù nhieãm ñaém, laøm sao coù theå ñem Baùt-nhaõ roát raùo thanh tònh voâ caáu maø laøm lôïi ích chuùng sinh? Töï mình coøn nhieãm ñaém thì laøm sao coù theå ñem phaùp khoâng nhieãm ñaém giaùo hoùa? Vì vaäy maø cheùp vaên kinh aáy ñeå vaøo treân ñaøi baûy baùu maø cuùng döôøng caùc baùu. Haøng trôøi, roàng, quyû, thaàn cuõng ñeàu ñeán cung kính, cuùng döôøng höông hoa, phan loïng, möa xuoáng baûy baùu. Chuùng sinh troâng thaáy thì taêng theâm loøng tin maø ñem phaùp aáy chæ baøy, truyeàn daïy lôøi Phaät, xem vaên dieãn giaûng giaùo lyù, khuyeán khích phaùt taâm. Ñoà trang nghieâm taát caû ñaøi baùu vaø nhaân duyeân Taùt-ñaø-ba-luaân hoûi trôøi Ñeá-thích nhö trong Kinh naøy ñaõ noùi. Baûy aán baùu laø aán chaân thaät cuûa Ñaøm-voâ-kieät, thöôøng töï tay caàm laáy aán vaøo kinh. Coù ngöôøi noùi: Baûy aán laø coù baûy thaàn lôùn caàu Phaät ñaïo caàm loaïi kim cang, thöôøng cung caáp cho Boà-taùt Ñaøm-voâ-kieät khieán thuû

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 98 50

hoä kinh vaên, khoâng ñeå ma vaø ma daân bieán caûi taïp loaïn, vì quyù kính Baùt-nhaõ. Coù ngöôøi chæ nghe dieãn noùi maø phaùt taâm. Coù ngöôøi thaáy vaên töï trang nghieâm maø hoan hyû phaùt taâm neân trang nghieâm ñaøi baùu, duøng laù vaøng cheùp vaø laáy baûy aán ñeå aán vaøo. Hoûi: Treân ñaøi vieát cheùp Baùt-nhaõ, Ñaøm-voâ-kieät mieäng dieãn thuyeát Baùt-nhaõ, tuy hai nôi ñeàu coù maø nôi vieát cheùp khoâng theå ích lôïi ngöôøi, côù gì tröôùc tieân ñi ñeán ñaøi baùu? Ñaùp: Baùt-nhaõ ñöôïc cheùp thuoäc vaøo trong phaùp baûo, vì sau Phaät baûo thöù lôùp coù phaùp baûo, neân tröôùc tieân cuùng döôøng. Ñaøm-voâ-kieät, moät ngöôøi khoâng thuoäc veà Taêng baûo, neân tröôùc tieân cuùng döôøng Phaùp baûo. Laïi, Ñaøm-voâ-kieät noùi ra tuy laø phaùp maø chuùng sinh chaáp thuû töôùng ngöôøi noùi neân phaàn nhieàu sinh taâm ñaém tröôùc. Neáu thaáy saùch Baùt-nhaõ thì

khoâng sinh chaáp thuû töôùng ngöôøi, tuy chaáp thuû töôùng khaùc maø taâm ñaém tröôùc ít hôn ñaém tröôùc töôùng ngöôøi; theá neân tröôùc tieân cuùng döôøng quyeån kinh. Chö Phaät coøn cuùng döôøng kinh phaùp, huoáng nöõa laø Ñaøm-voâ-kieät vaø Taùt-ñaø-ba-luaân! Ñaøm-voâ-kieät nhaân nôi Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân ñöôïc cuùng döôøng. Kinh Baùt-nhaõ laø caùi goác cuûa sôû nhaân, sao khoâng cuùng döôøng tröôùc ñöôïc? Theá neân chia ñoà cuùng döôøng laøm hai phaàn. Hoûi: Ñaøm-voâ-kieät coù saùu vaïn theå nöõ, cung ñieän, naêm duïc, laøm sao coù theå coù thaàn löïc duøng hoa ñaõ raûi hoùa laøm ñaøi hoa? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Do thaàn löïc chö Phaät maø nhaân nôi vaät cuùng döôøng cuûa Taùt-ñaø-ba-luaân laáy laøm bieán hoùa. Coù ngöôøi noùi: Ñaøm-voâ- kieät laø vò Boà-taùt lôùn, thaân do phaùp tính sinh, song vì ñoä chuùng sinh neân hieän thoï naêm duïc. Hoûi: Pheùp cuûa Boà-taùt tröôùc tieân ñoái vôùi chuùng sinh laø khôûi taâm bi, vì muoán ñoä chuùng sinh heát khoå neân caàu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Nay chæ thaáy uy ñöùc thaàn löïc cuûa Ñaøm-voâ-kieät laøm sao phaùt taâm? Ñaùp: Phaùt taâm coù nhieàu caùch. Coù ngöôøi nghe thuyeát phaùp maø phaùt taâm. Coù ngöôøi ñoái vôùi chuùng sinh khôûi töø bi maø phaùt taâm. Coù ngöôøi thaáy söùc thaàn thoâng oai ñöùc lôùn maø phaùt taâm, vaäy sau daàn daàn sinh taâm bi lôùn; nhö trong kinh Trì AÁn noùi: “Nöông aùi maø döùt aùi, nöông kieâu maïn maø döùt kieâu maïn”. Nhö ngöôøi nghe ñaïo phaùp, vì aùi tröôùc phaùp aáy neân boû naêm duïc maø xuaát gia. Laïi nhö nghe ngöôøi kia ñöôïc quaû A-la-haùn maø sinh taâm cao ngaïo, raèng: “Ngöôøi kia ñoái vôùi ta khoâng hôn, maø coøn coù theå nhö vaäy, ta sao khoâng ñöôïc nhö theá?” Vì theá neân sinh taâm tinh taán lôùn, ñöôïc ñaïo A-la-haùn; ñoái vôùi Phaät ñaïo cuõng nhö vaäy. Ngöôøi con gaùi cuûa vò tröôûng giaû vaø naêm traêm ngöôøi haàu gaùi thöôøng ñaém chaëc caùi vui töï do cuûa theá tuïc, nghe ngaøy xöa coù ngöôøi do thaàn löïc bieán hoùa maø ñaày ñuû

vaät baùu, höôûng thoï caùi vui coõi trôøi ôû giöõa loaøi ngöôøi, sau thaáy ñaøi quaùn, cung ñieän cuûa Ñaøm-voâ-kieät, ngoài treân phaùp toøa lôùn ñöôïc trôøi ngöôøi cuùng döôøng. Laïi thaáy vaät cuùng döôøng ôû giöõa hö khoâng hoaù thaønh ñaøi lôùn, taâm raát vui möøng, phaùt sinh yù töôûng khoù gaëp, bieát vieäc aáy ñeàu töø nhaân duyeân phöôùc ñöùc maø coù ñöôïc, neân phaùt taâm muoán laøm Phaät. Nghe ngöôøi phaùt taâm tu haønh ñeàu thöù lôùp nhö trong kinh Tyø-ma-la-caät noùi: “Caùc phieàn naõo aùi vaø maïn ñeàu laø caên baûn Phaät ñaïo”. Theá neân ngöôøi con gaùi thaáy vieäc aáy roài sinh taâm öa thích, bieát do nhaân duyeân phöôùc ñöùc coù theå ñöôïc caùc vieäc aáy neân ñeàu phaùt taâm. Nhaân nôi aùi vaø maïn maø sau ñöôïc taâm toát trong saïch neân noùi aùi vaø maïn laø caên baûn cuûa Phaät ñaïo; thí nhö hoa sen sinh trong buøn. Phaùt taâm roài theà nguyeän: “Nhö Ñaøm-voâ-kieät laøm ñöôïc, chuùng ta cuõng seõ laøm ñöôïc.” Baáy giôø Taùt-ñaø-ba-luaân ñaàu maët ñaûnh leã Ñaøm-voâ-kieät. Vì cuùng döôøng hoa höông khoâng quyù neân ñem cuùng döôøng tröôùc tieân; coøn thaân quyù troïng neân tieáp sau leã baùi. Leã baùi roài noùi lyù do voán caàu Baùt-nhaõ, nhö trong Kinh naøy noùi: “Con xöa khi caàu Baùt-nhaõ, nghe ôû giöõa hö khoâng coù tieáng noùi cho ñeán con nay hoûi ñaïi sö: Chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi veà ñaâu?” Hoûi: Taùt-ñaø-ba-luaân ñaõ ñöôïc caùc

tam-muoäi lôùn laø tam-muoäi Phaù voâ minh, tam- muoäi Quaùn caùc phaùp tính v.v... vì sao khoâng bieát Khoâng maø coøn chaáp thuû töôùng Phaät, sinh taâm ñaém tröôùc? Ñaùp: Boà-taùt môùi phaùt taâm tuy coù theå bieát töôùng chung cuûa caùc phaùp Khoâng, Voâ töôùng, song vì ñoái vôùi chö Phaät öa ñaém saâu daøy neân khoâng theå hieåu ñöôïc töôùng Phaät roát raùo khoâng. Tuy bieát khoâng maø khoâng theå hôïp vôùi khoâng. Vì sao? Vì chö Phaät coù voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc chaân thaät. Boà-taùt aáy lôïi caên neân vaøo saâu ñaém saâu. Neáu Phaät khoâng vì Boà-taùt aáy thuyeát giaûng Khoâng, thì Boà-taùt aáy vì öa ñaém Phaät maø coù theå töï huûy dieät thaân toäc, huoáng nöõa laø ngöôøi khaùc. Chæ nhôø hieåu Khoâng neân khoâng coù vieäc aáy. Taùt- ñaø-ba-luaân raát öa ñaém chö Phaät neân khoâng theå bieát maø phaûi hoûi ñaïi sö: Nay vì con noùi chö Phaät töø ñaâu ñeán vaø ñi veà ñaâu. Con thaáy thaân Phaät khoâng nhaøm chaùn neân thöôøng khoâng lìa vieäc thaáy Phaät.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.